

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica XV. Post Pentecosten, De Adolescente, filio Viduæ suscitato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

DOMINICA XV. POST PENTECOSTEN.

DE ADOLESCENTE, FILIO VIDUÆ, SUSCITATO IN CIVITATE NAIM.

*Cum appropinquaret porta Civitatis, ecce defunctus efferebatur filius
unicus matris sue. Luc. 7.*

VERITAS PRACTICA.

Qui non est semper paratus mori, vix unquam paratus est.

RATIO. Et declaratio hujus Veritatis, atque aliarum qua spectant mortem, habetur infra in hac parte, hebdomada ultimas.

ALIA VERITAS PRACTICA.

Adolescenti frequentius Mors cogitanda quam Seni.

RATIO EST. Quia cum sint rationes quadam cogitanda mortis, illi frequentius mors est cogitanda, cui magis haec competunt rationes.

Sed adolescenti magis quam seni haec competunt rationes cogitanda mortis. Ergo adolescenti frequentius mors cogitanda quam seni. Quod vix sibi persuadent Adolescentes.

DEFUNCTUS hic filius Viduæ qui efferebatur, cum esset adolescens, ut patet ex nomine quo Dominus eum suscitaturus compellavit, iuculentum huic ætati datur exemplar suæ spectandæ fragilitatis, suæ ordinandæ vitæ, suæ cogitandæ

Magis in parte quarta.

æ mortis, suæ procurandæ salutis. Omni quidem ætati dictum est: *Memorare novissimam.* Sed cum sint quædam hujus frequentandæ memoriæ rationes, illi præcipue dictum esse, credendum est, cui magis hæc competunt rationes. At certe cogitanti attentius, nulli magis videntur competere quam Adolescentibus, unde quantum illis incumbat crebram hanc & frequentem usurpare memoriam, facillimum est concludere.

Totus itaque differendi ordo, atque ipse totus Discursus in eo vertitur, ut propositis rationibus cogitandæ mortis, quam potius Adolescenti conveniant, exponatur. Cum sint autem multæ rationes quæ proponi possint, tres potissimum seliguntur, quæ cum sint etiam satis perspicuæ, satis eas fuerit vel breviter indicare.

PRIMA est, ut vitæ præsentis æstimatio minuatur, & amor temperetur. Certum est quod sicut nimis hæc præsens vitæ ducitur, & nimis inde homo abducitur à recto vivendi tramite, sic si mortis frequentior haberetur memoria, cessaret illud omne quod in vitæ colenda est nimium, & majus bene vivendi studium quam vivendi sentiretur. *Qua est vitæ vestra?* inquit sanctus Jacobus: *Vapor est ad modicum parens, & deinceps exterminabitur: quasi diceret, quid est illud quod tanti facitis? si frequentius cogitaretis quid sit, non ita duceretis.*

At quinam ex omni ætate plures ducunt vitam, aut ne plures ducant, quinam mortis memoria

A

ria

sia magis contineri possunt? Non sane pueri qui nec vitæ nec mortis cogitandæ capaces sunt, neque item senes qui tot vitæ fallacis cruditi, sapiunt, vel serius damno suo, vel benè actæ vitæ fructu tranquillè potiuntur: Adolescentes verdò qui media florent ætatè, sicut spectati vivunt, ita quod vivunt plurimi faciunt & vehementer appetunt, nam spes tantum bonorum est, unde si spem illis præcidas longioris vitæ, simul abscindes quidquid inhaeret cordi tenacius, & illi se tantò magis temperabunt in amando, quando quod amant, minus sperabunt. Quid est autem aptius ad illam vitæ spem excidendam, quàm frequens mortis memoria, quæ dum animo repræsentat quod futurum est, sic animum à præsentibus avocet, ut non tam vitæ, quàm mortis statum induat? Hoc est quod Sapiens Ecclesiastes, ironicè juvenem ipsum alloquens, seno tamen & graviter admonebat: *Latare juvenis in adolescentia tua, & in bonis cor tuum in diebus juventutis tuae, & ambula in visu cordis tui, & in intuitu oculorum tuorum: Et scito quod pro omnibus hiis adducet te Deus in iudicium.* Quasi diceret, nolo, adolescens, aliter avocare te à tuis cupiditatibus quàm recordatione mortis & iudicij: Certò enim mihi constat, quod si cogitaveris te moriturum & iudicandum, facilè te continebis, & contemnes quod nimis aestimas. Unde sic pergit Sapiens: *Aufer iram à cordis tuo, & amore malitiam à carne tua.* Adolescentia enim & voluptas vana sunt. Memento Creatoris tui in diebus juventutis tuae, antequam venias tempus afflictionis, & appropinquent anni à quibus discas, non mihi placent. Id id, si quando velis mundum contemnere, & illo mundi contemptu placere Deo, hic tempus illud expectes quo per ætatem senescens mundus ipse arefcit & displicet, nihil enim adeo magnum est & laudabile sic arefcens mundum despiciere: Sed cum in ipso juventutis æstu magis fervet amor rerum præsentium, tunc æstum mitiga, tunc ferventem compone animum, tunc quidquid avidius retines, projice; & dignum Creatori tuo munus offeres.

SECUNDA ratio cogitandæ mortis est, cum ex ipso rerum humanarum affectu periculum peccandi est, & illecebra cupiditatis explendæ, Nam si se saltem contineret animus citra omnem culpam in illa mundi qua trahitur voluptate, sibi quidem honorem suum detraheret: sic se

abjiciendo ad hæc ceteriora & infima: Sed tamen minor esset querela, ut ait Sapiens: at cum se inde in offensam Divini Numinis, & animæ suæ perniciem projicit, tunc certè coercendus & revocandus est: Tunc certè novissima memoret, ut non peccet, nihil enim potentius ad comprimendam libidinem, & avocandum peccatum, quàm ista novissimorum memoria. Quod in ipsis mundi exordiis Deus satis aperte indicavit, cum Adamum hæc una ratione deteruit à violando præcepto: *In quocumque die comideris, mors morieris.* Neque prius Tentator persuaserit fructum vetitum comedendum, nisi postquam intentatum illam mortis metum his excussit verbis: *Nequaquam morte moriemini.* Tanta vis est cogitæ mortis, ut dum aderit, peccatum absit, & dum aberit, peccatum adsit. *Et in æternum non peccabis.* Qua de sententia fufius in 2. parte, In die Cinerum.

Jam verdò licet omnis ætas ad peccandum sit proclivis, quis tamen dubitet proclivitatem illam longè esse periculosiorem in adolescentiâ: Quæ, ut sanctus Hieronymus, multa corporum bella sustinet, & inter incerta vitiorum, & carnis insillationes quasi ignis in ligno viridibus suffocatur. Quod paulo fufius profectur sanctus Augustinus: *Si ergo, inquit, puerulus & senilis ætas non est à tentationibus libera, quarum altera, id est puerilis, nondum benè ingreditur, altera jam egreditur istam vitam, & altera paulò antè non erat, altera paulò post non erit: quid sentiendum est de flagrantia juvenilis ætatis, quæ utriusque in medio constituta, & ab infirmitate pueritæ jam recessit, & nondum ad sorporem senectutis accessit? Hæc pluribus atque majoribus tentationum tempestatibus quatitur: hæc fluctuum crebriori impetu sæculi mundanti operitur. Præsumit viribus, forma, dignitate jactatur, pompa rerum temporalium præfulgere aut exoptat, aut gaudet. Nonne huic ergo præcipue insonandum quod Triumphantibus olim ne se nimis efficerent, suggereretur, Memento te mortalem esse. Sic enim ut ait sanctus Ambrosius, Adolescentes magis metu quam ratione revocantur à vitio.*

TERTIA denique ratio memorandæ crebri mortis est, ne ad eam imparati accedamus, nihil enim in morte magis timendum est quam imparatus animus, & nulli minus instructi sunt

Eccl. 11.

Abia.

Sap. 13.

Gen. 2.

Ibid. 3.

Eccl. 7.

Ad Rom.

Ep. 2.

Ser. 246. de

Temp.

L. de Joseph.

20.

Et parati quam adolescentes qui se, naturali stan-
 te rerum statu, remotiores vident ab interitibus.
 Et nisi virtute ac industria consequantur quod
 natura refugit & abhorret, vix unquam tuto &
 securè diem suum extremum agent. Quomo-
 dum in proverbii sic adolescentem Sapiens ad-
 monebat: *Ne des alieni honorem tuum, & an-
 nos tuos crudeli, ne forè implentur extranei vi-
 vibus tuis. & labores tui sint in domo aliena, &
 gemas in novissimâ, quando consumpseris carnes
 tuas, & corpus tuum, & dicas, Cur detestatus
 sum disciplinam, & increpationibus non acquie-
 vit cor meum, nec audivi vocem docentium me,
 & magistrum non inclinavi aurem meam? Et non-
 nullis interjectis, ipse morietur quia non habuit
 disciplinam, & in multitudine stultitia sue deci-
 piatur. Quasi diceret, si obunda mortis disci-
 plinam accepisset, sic mortuus esset quasi non
 mortuus, quia mortis amaritudinem & alia
 damna non sensisset: Nunc verò qui nec vitæ
 nec mortis disciplinam se instrui voluit, quasi
 nondum tempus, sic sibi stultè palpat de lon-
 giori vita, & hac deceptus stultitia, quo non
 putat tempore, quo nescit loco, & modo, mi-
 serè morietur. O timendam adolescenti mor-
 tem, quam ne timeret cogitare noluit, ne sibi
 videretur mori, dum viveret! Sic enim dum
 sibi vivere videbitur, morte improvisa rapietur
 & ex illis erit qui quaerent mortem & non inven-
 nient eam, & desiderabunt mori, & mors fugiet
 ab eis, quia mortem ipsi à se fugarunt dum vive-
 rent. Veniat mors super illos: & descendant in in-
 fernum viventes. Mente scilicet dum hic vivunt,
 ne morientes illuc descendant.*

*Quam cum vidisset Dominus, mise-
 ricordia motus super eam, di-
 xit illi: Noli flere.*

VERITAS PRACTICA.

Qui nimis suos de flet & diligit, non satis diligit.

Ratio declarata est in secunda parte, feria tertia majoris hebdomada, ubi quæ de nimia delectatione inter vivos dicuntur, huc aptè refertur.

Noli flere.

ALIA VERITAS PRACTICA.

Non certius in spem itur, quam contra spem.

RATIO hujus etiam Veritatis exponitur in 3. parte, Feria tertia hebdomada septima post octavam Pentecostes, ubi hoc idem Evangelium occurrit considerandum, & de spe retinenda in deploratis rebus agitur.

Adolescens, tibi dico, surge.

VERITAS PRACTICA.

Quam Christo debet anima subjectionem, debet ita in corpore reddere, ac extra corpus.

Declaratur hæc Veritas in 3. parte, Feria sexta hebdomada nona.

Et resedit qui erat mortuus.

VERITAS PRACTICA.

Sicut à peccato, sic à peccati reliquiis resurgendum.

RATIO EST, Quia sic est à peccato resurgendum, ut quantum quidem possis cum Gratia, tantum coneris, ne recidas.

Sed nisi à peccati reliquiis sicut à peccato resurgas: non tantum conaberis, quantum potes cum Gratia, ne recidas.

Ergo sicut à peccato, sic à peccati reliquiis resurgendum. Quod quia nondum tractatum est, paulò est attentius expendendum.

I. P U N C T U M.

QUOD dicitur resedisse in loculo Ado-
 lescens, revocatus à morte ad vitam,
 neque inde exivisse nisi postquàm edu-
 ctus fuit à Christo Domino qui eum Ma-
 tri reddidit, figura quædã est & imago Peccato-
 ris, à peccato quidè resurgentis, sed tamèn pec-
 catis reliquiis velut in loculo residentis: à quibus
 nisi se sinat retrahi, vix dicetur resurrexisse, aut
 quantocyus recidet. Quod eum sit frequentissimè

A s & per-

& pernicioſiſſimum, certè omni modo cavendum eſt, ac proinde diligenter ponderanda Veritas. Quod ſicut ab ipſo peccato, ſic à peccati reliquiis planè reſurgendum.

Jer. 4.

Sic enim reſurgendum eſt à peccato, ut quantum quidem poſſis cum Divina Gratia, tantum coneris ne recidas. Si reverteris Iſrael, ait Dominus, ad me convertere: ſed ſtuleris offendicula tua à facie mea, non commoveberis. Quasi diceret, ſic ſerò redeundum, ſicut ego intellego tibi eſſe redeundum, ut eò priuſ non revertaris unde converteris, ac propterea ſimul atque convertereris, aufer id omne quod te in lapſum poſſet inducere. Hoc eſt alioquin quod vehementius queritur & exprobrat ſuis, per alium Prophe-

Oſee 6.

tam: Quid faciam tibi Ephraim? Quid faciam tibi Iuda, diſericordia veſtra quaſi nubes matutina, & quaſi roſa mane pertranſiens. Id eſt, miſericordia qua voſo in voſ uti, voſ à peccatis veſtris revocando, tam parum diuturna eſt quam roſe ille matutinus qui ſtatim exſiccatur, quia voſ ſtatim in peccata reciditis; Unde & Chriſtus Dominus ſanato Paralytico: Ecce ſanus factus es, jam noli peccare, ne decerim tibi aliquid contingat. SOSPITANTIS Domini Verba ſunt, inquit ſanctus Cyprianus, & docentis, curatio, ac pariter monentis dat vitandi morem, dat innocentiſ legem, poſtquam contulit ſanitatē, nec habentis liberis & ſolutis vagari poſtmodum patitur, ſed ipſis poſitus qui ut ſanatus fuerat mancipato gravius comminatur, quod ſi ſcilicet minor culpa deliquiſſe ante, cum nec dum noſſes diſciplinam Dei. Sanctus item Bernardus: Si dixerit mihi IESVS, dimitte tibi peccata tua, niſi ego peccare deſero, quid proderit? Exui tunicam meam, ſi reinduero eam quantum profici? Si rursus pedes meos quos laveram, inquina vero, numquid aliquid lauiſſe valebit? Sic paſſim Scripturæ omnes, Sanctique ad unum Patres quod Petrus Bleſenſis de hoc agens argumento, paucis ita reſert: Propoſitum poenitentis, perfeverantia comitetur. Quid enim omnia prædicit proderunt poenitenti, ſi ad vomitum revertatur? Verbum Sapientis eſt, Vnus adificans, & unus deſtruit. ns quid eſt niſi labor? Ita & qui baptiſatur à mortuo, & iterum tangit mortuum, quid profuit ei lavatio? Verbum auſuſtini eſt: Inanis eſt poenitentia quam ſi quens culpa conquinat. Vultus iteratum ſanatur tardius: ſic luxus & peccans, veniam non meretur: nihil proſunt lamenta, ſi replicantur peccata. Gregorius: qui admiſſa plangunt nec tamen deſerunt, ſe inaniter mundant,

Joan. 8.

L. de diſcipl. & habitu Virg.

Serm. 3. in Cant.

De Confell. Sacram. Eccleſi. 34. Ibid. 30.

3. P. Paſſ. adm. 31.

& nequiter inquinant: Idcirco ſe lachrymâ lavant ut mundi ad ſordē redeant.

Seſſ. 14. c. 4.

Denique non aliter deſinitur Contritio quam dolor animi ac deſeratio de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Neque aliter Contritio valere dicitur niſi voluntatem peccandi excluſas. Expreſſa ſunt Tridentini verba, quæ Tu quidem non negas vera, ſed an verè te illis conformes quando Confeſſionem inſtituis, tu ipſe tecum recogita, & plange quàm crebri ſint lapſus tui. Quàm vilis facta es nimis, iterans vias tuas! CANIS reverſus ad ſuum vomitum: & ſus lota in volutabro ſuis, Confundere, humiliare, & pete lumen ut agnoſcas unde ſint tui lapſus.

Jer. 2. Pr. 26. 2. Pet. 3.

II. PUNCTUM.

SED niſi à peccati reliquiis ſicut à peccato reſurgas, non tantum conaberis quantum poteſ cum Gratia, ne recidas.

Ecce hinc unde lapſus, unde recidiva, & maiorum ſeges omnium. Et verò hic procedendum ordinatè. Primò de peccati reliquiis expreſſus eſt articulus Divi Thomæ, qui ait eas eſſe diſpoſitiones quaſdam remanentes in anima poſt remiſſionem culpæ mortalis, quæ quidem diſpoſitiones quia cauſatæ ſunt ex præcedentibus peccatis actibus, tamò gravioreſ aut leviores ſunt, quando peccati actus fuerunt vel crebrioreſ vel vehementiores, ex parte converſionis inordinatæ ad objectum peccati. Tam rari aut tam parum acres potuerunt eſſe aliquando in quibuſdam peccatoribus peccati actus, ut vix ullas tales diſpoſitiones & reliquias reliquerint, quando præcipuè non peccarunt ex libidine ſeu depravata Concupiſcentia. Tanta etiam eſſe potuit cuiuſpiam peccatoris Converſio, ut cum remiſſa culpa ſimul & poenæ omneſ & reliquiæ ſublata fuerint; ſed ſi ordinatum ſpectemus peccandi & reſurgendi à peccato ſtatim, ſicut pene omneſ non aliter peccant quàm ex inordinato ad creaturas affectu, ita nec aliter reſurgunt, quàm cum illiſ diſpoſitionibus & reliquiis remanentibus ex tali pravo affectu: non quod affectus peccati remaneat in converſo peccatore, non enim converſus eſſet, ſi affectus peccati reſideret; ſed affectu etiam depoſito, remanent debilitatæ potentia naturalē quæ ſunt diſpoſitioneſ ad lapſum, niſi diligenter caveatur.

3. p. q. 86. a. 5.

Atque hinc quod dem de conſiderandū venit, patet evidentiffimè quod niſi reſurgas ab hiſ reliquiis, non id efficis, non id conaris quod debes cum Gratia, ne recida: man ukiò retines recidendi

causam. Aliud est enim eas habere naturaliter & aliud voluntarie. Nam licet remaneant naturaliter seu ex naturali causa quam vidimus esse præteritum peccati actum, non tamen ita præcisè nocent si contra obnitatur firma & constans voluntas: sed si desit hæc voluntas, & nisi diligenter vigiles ad roborandam cum gratia mentē & vires, tunc voluntariæ dicuntur illæ reliquiæ, saltem indirectè & negativè quatenus non vis & non efficis quod ex tua parte requiritur ad illas vel paulatim auferendas vel generosè continendas, ne te inducant in lapsum. *Auferes malum de medio tui.* Nihil ebreus in Scripturis, & in uno duntaxat Deuteronomio sexies iteratur: Ubi non peccati modò sed peccati causæ, radices, & fontana damnantur, Unde & Sapiens: *Convertens ad Dominum, & relinque peccata tua: peccare ante faciem Domini, & minus offendicula.* Id est, causas peccati quæ sunt velut lapides offendiculis.

Adde quod, cum resurgentem à peccato, expulsi acris invadant hostes, ut est in parabola de immundo spiritu qui sepe in alijs nequiores assumit ut revertatur in domum suam, tunc profectò nisi poenitens reliquiis illis exuendis vacet, & se opportuna instruat armatura, anas adversario subministrabit quibus impetatur, elidatur, & in casum ruat: *Si athleta es, inquit S. Chrylologus, nudum in certamine descendere oportet? Si miles, armatum ad pugnam consistere non esse est.* Et post pauca: *propterea & nudum esse oportet, ut nullam Diabolo nobiscum luciantis anas præbeamus.* Et undiq; armari, ut nusquam lethalem plagam accipiamus.

Sic deniq; conspirandum cum gratia quæ sæpe quidem, si acquiesceres, simul ac culpam tollit, auferret etiam quidquid residuum esse potest, ac verò semper in id tendit & laborat ut saltem velis & possis pedetentim te his omnino exuere. Et *conspurgam super eos dicit Dominus, & perdam Babilonia nomen, & reliquias, & germen, & progeniem dicit Dominus.* Tu quid dices nisi simul collabores & connitaris? Nonne saltem agnosces te quantum debes non præstare, nec conari, ne recidas?

III. PUNCTUM.

SICUT igitur à peccato, sic à peccati reliquiis resurgendum; Cum sit ita resurgendum ut quantum in te est, nos recedere, & quantum potes cum Gratia, planè coneris ne recidas: Non id autem planè conari dicere, nisi simul resurgetes ab his reliquiis quæ te disponunt ad lapsum. Eo enim se conatus debet provehere ut vel eas om-

nino exuas, vel donec exuantur sic teipsū in divina potentia roboret & confortet, ne unquam obdormias, & dicas inimicus tuus: *prævalui adversus eum.* Hinc fortasse bis dictum, *Surge qui dormis & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.* Primò quidem à peccati culpa surgitur, deinde à peccati consequentibus poenis, vel ut à mortuis; quia sic integra restauratur vita, quia vix alioquin vives nisi exurgas, cum pene statim sis moriturus propter illam disponentem peccati causam quæ remanet in anima, nisi deponatur. *Ponam offendiculum coram eo, & ipse morietur, in peccato suo morietur.* Tunc verò sic exurgentem à mortuis Christus illuminat, id est, novis in dies illustrat & accendit luminibus, ut à purgante via procedens in eam quæ illuminati va dicitur, ad Bellam unionem admittatur, quæ est osculū otis à sponsa desideratum, si tamen prius pedes & manus fuerit osculata, ut præclare S. Bernardus & apud ad rem nostram: *Qui deus voluntariè poenitendi, opus est, inquit, ut addat & continentiam virtutem, ne iterum poenitenda, faciãq; novissimam mea peccata prioribus.* *Va enim mihi etiam poenitenti, si faciã subtraxeris manum sine quo nihil possum facere: nihil inquam quia nec poenitare nec continere.* Audio proinde quod consilii Sapiens: *Verbi, inquit, in oratione ne iteres. Parvo & quod ludex intendit arbori non faciã fructum boni.* Fator pro huiusmodi non sum omnino contentus priori gratia qua iam malorum sum poenitens, nisi & secundò accepero; ut videlicet dignos faciã poenitentia fructus, & deinceps nõ revertar ad vomitum. Hoc ergo restat mihi petendū & accipiendū quam præsumā aliorum & sacratiora contingere.

Est post pauca: *Heri de luto tractus, hodie vultus gloria præsentari, per manum tibi transiit sicut illa prius te tergat, illa te erigat.* Quomodo erigat? Dando unde presumas. *Quid istud? Dacor continentiam, & veripoenitentia fructus quæ sunt opera pietatis.* Hæc te de stercore erigant, in spem audendi potiora. Et nonnullis interjectis: *hæc via, hic ordo.* Primo ad pedes prociidimus, & ploramus coram Domino quæ fecit nos, ea quæ fecimus nos: Secundo manum quantum sublevantur & roborantur genua dissoluta. Quid manum quantum quæ resistentem in loculo jam suscitatum educat, & pristina reddat libertati. Quod non sit plenius, quam vel sanando illam debilitatē peccati superstitem vel dando nobis continentiam qua retineamus illos motus propendentes in peccatum, & multis virtutum frequentatis actibus, oppositorum tandem habitus virtutum exuamus.

O quam facilius peccatū admittitur quam dimittitur.

Ecclesi. 5.
1b. 3.

emittitur? o quantum illa praesertim peccata cavenda sunt, quae ex pravo affectu committuntur unde illae peccati supersunt reliquiae! O quam multi falluntur qui dum peccata confessi sunt, nihil sibi ultra cavendum putant! Quam longe Sapiens sapientius: *De propitiato peccato noli esse sine metu*; Et paulo ante: *Synagoga superborum non erit sanitas, frutex enim peccati radicabitur in illis, & non intelligitur*. Nempe illi qui se minus huic veritati reddunt dociles, putantque se satis probe intelligere quae ad animi sui spectant statum, hi sunt

vere superbi, & horum synagoga est superborum, id est, ingens multitudo, & huic synagoga superborum non erit sanitas, non erit perfecta poenitentia, non diuturna, non firma, non sana; quia frutex seu semen peccati restat & radicatur in illis, dum se non continent, & non intelligunt quantum inde sibi obsint: tantoque magis sibi obsint, quanto minus intelligunt.

Vide in 1. parte, Dominica 4. Adventus. Et in 2. parte, Dominica Pascha.

HAC HEBDOMADA, venit JESUS in partes Caesareae Philippi, ubi suos interrogat quid de se sentiant homines, quidve ipsi discipuli: quos inter Petrus Divinitatem ejus confessus: praedicatur fore Caput Ecclesiae. Atque inde cepit Dominus docere suos quoniam oportet Christum pati & mori, quod nondum intelligens Petrus dehortatur Eum a morte. At vero is a Christo increpatur, multaque de Cruce ferenda subjiciuntur monita. Tu paulo post transfiguratur Dominus, Daemoniacum sanat, & statere invento in ore piscis solvit didrachma. Ex Matthaei decimo sexto & decimo septimo Capite. Marci octavo & nono. Lucae nono.

In quibus quod ad mores & virtutum praxim maximè spectat, considerantur humana Judicia plurimum a Divinis dissidere; atque ut Divina humanis praerantur, proponenda Veritates potissimum suadent.

FERIA SECUNDA.

INTERROGAT DOMINVS SVOS QVID
DE SE SENTIANT HOMINES.

Quem dicunt homines esse Filium hominis? Matth. 16.

VERITAS PRACTICA.

Humana de nobis judicia sic sunt humane audienda, ut non tamen humanitatis audiantur.

SENSUS ET RATIO EST, quod humanus audire humana judicia, est audire illa secundum sensum humanum, qui cum ordinariè sit inordinatus in his quae spectant nostram famam; si sic audiuntur, nihil aliud ex illis referatur quam vanitas & afflictio spiritus, prout scilicet fauent nostrae famae vel nocent. Nam si quid honorificum auditur, statim ex humano sensu insolescimus, quae est Vanitas maxima; Si quid vero dedecorosum auditur, tunc ex eodem sensu nimis abjicimur, quae est afflictio spiritus valde importuna.

Sed humana de nobis judicia sic sunt audienda,

non ut inde talis vanitas, & afflictio spiritus referantur, quin potius ut his purgetur animus vitii, & oppositis Virtutibus exornetur.

Ergo sic humane & benignè sunt audienda ut non humanitatis audiantur, non secundum illum humanum sensum, non ex amore proprio male ordinato; sed ex amore Veritatis, quo fit ut si quid in favore audiatur, tota laus Deo, a quo est totum bonum referatur. Si quid vero adverteatur quantum in unoquoque est, cum gratia Dei caveatur. *Cave tibi*, ait Sapiens, & attende diligenter auditui tuo: quoniam cum subversione tua ambulas; nisi scilicet tibi attentè caveas ab humano sensu, qui nimis inde effertur naturali gaudio vel tristitia; Unde & sapienter addit: *Audies vero illa quasi in somno vide, & vigilabis*. I.e. noctu & diu, seorsim & in quiete, diligenter audita expende ut ex his veritatem elicias, & invigiles cunctis actibus tuis, sic cognita Veritati conformandis. Vel sic

Ecclesi. 4.

fic fortè aptius, quasi in somnis vide, id est, quid quid audiveris dextrum vel sinistrum, ne auditis magis crede ex humano & perverso sensu, quam ipsi somniis: Unde sicut nec letari nec contristari debes ex somniis, sic neque ex auditis: sed vigi- labis, sed attendes, & prospicies, ut ex omnibus sapienter proficias potius quam deficias.

122.

Quò etiam spectat illud quod paulo post idem Sapiens subjicit: *Amicū salutare non confundar: à facie illius non me abscondam: Et si mala mihi evenerint pro illum, sustinebo. Omnia qui audivit, tenebit se ab eo.* Quod & Dominus uno verbo: *Ca-*

vete autem ab hominibus, Nunquam magis move- tur humanus sensus in alterutrum humanorū affectuum gaudij vel tristitiæ, quam cum inter homines agitur: & nihil est periculosius ad salu- tem quàm sic humanis moveri affectibus, quan- do præsertim de nobis agitur. *Videte itaque, quo- modo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut Sapientes: Non quasi humanis rapti sensibus, sed ut rationabiles & Christiani, Virtute omnia me- tentes, & de visis atque auditis vera discernen- tes à falsis, & à caducis æterna.*

Ephes. 53

Vide in 3. parte. Dic 21. Junij.

QVAM SINT DIVERSI HOMINVM DE CHRISTO SENSVS.

At illi dixerunt: Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alij verò Jeremiam, aut unum ex Prophetis. Matth. 16.

VERITAS PRACTICA.

Nisi se quisque apte Christo conformet, sibi Christum ineptè conformabit.

RATIO EST. Quia nisi se quisque Christo conformet, se videbit oppositum Christo, & Christum sibi: nempe in ea saltem parte in qua non est Christo conformis.

Secunde quis oppositum se Christo videat, vel Christum sibi: sibi potius Christum conformabit. Nimis enim durum est Christiano, Christum suum Regem, suum Ducem, suum Pastorem & Judicem sibi esse oppositum. Nam sicut si Christus pro nobis, quis contra nos? *Si facis ira tua non est pax ossibus meis: Quàm sit autem id ineptum, imo & impium, tum per se patet, tum evidenter declarat ista in Psalmis Domini vehemens ex- probratio: Existimasti inique quod ero tui similis, quasi diceret, ut interpretatur sanctus Augusti- nus, parum est, quia mala facta tua placent tibi, placere putas & mihi. Deum quia non poteris ul- torem, vis habere participem: Et tanquam corruptum judicem, præda socium vis habere. Suspicias ut iniquitatem, quod ero tibi similis, dum non vis tu mihi esse similis.*

137.

149.

11.

Nisi ergo se quisque Christo conformet, sic inique sibi Christum conformabit. Et sicut è Ju- dexis alij pro suo quisque sensu & affectu dice- bant Christum esse Joannem Baptistam, alij au- tem Eliam, alij verò Jeremiam: sic unusquisque

dicet eum esse mitem vel severum in peccatore & sive circa quædam peccata, prout quisque de his peccatis sentiet. Sic amans impuritatis & osor a- vacitiae, mitem eum in impuros, & in avaros seve- rum dicet. Contra verò avarus justitiam ejus in impuros exacuet, & quoties de suo vitio verba fieri audiet, Bonitatem Dei, & mansuetudinem boni Jesu prædicabit. Sic mundus eum non cog- novit, quia sic mundus de illo diversè judicat prout diversè afficitur. Sic ipse Dominus apud Prophetam conqueritur, *In dolo reverterunt scire* 167. 9.

Verè enim nesciunt Christum qui sic pro suo sensu de illo judicant, Reverterunt autem scire, quia cum possent noluerunt. In dolo denique re- nuerunt, quia sic dolosè & fraudulenter sibi de Christo palpant, quasi non aliud judicent & ex- optent quàm quod ipse sentit: quasi non a- liud scire de illo possent, quàm quod sciunt. *Neg. me scitis, inquit, neg. Patrem meum.* Un- de & dilectus Discipulus: *In hoc scimus quoniam cognovimus eum si mandata ejus observemus. Quò dicit se nescire eum, & mandata ejus non custodit, mendax est, & in hoc Veritas non est.* Et paulo post *Omnis spiritus qui solvit Jesum, ex Deo non est, & hic est Antichristus.* Id est Christo non conformis sed oppositus. Is autem solvit Jesum qui quæ in illo vel ex illo sunt, sive credenda sive facienda, non ita judicat & recipit sicut vera sunt, sed sicut ipse fingit, & sibi opposita quæque solvit ad suum sensum.

Et hoc quidem Deus permittit in pœnâ præ-

99

vi affectus quem Christo subijcere noluerunt, sic in eo magis depravantur, ut credant nihil esse mali, nihil periculi, nihil contra Evangelium, nihil contra Christum. Ideo, inquit Apostolus, misit illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati. Nonne hoc pavendum? Sed quibus, & in quo, & an ex illis, nonne est quod expendas accuratè? Si quæ proponuntur de illo Veritates, attentius revolveres, non ita fortè ab illo dissentires, nam non ita Christus exhibetur qui uni palpet vicio & carpat aliud, Vos autem non ita didicistis Christum, si a mentem illum audistis, & in ipso scriptis, sicut est veritas in Iesu, deponere vos secundum pristinam conversationem, veterem ho-

minem qui corrumpitur secundum desideria carnis. Non est palpare vicio sic deponere veterem hominem, quo sempe deposito, marcescit omne vitium. Sed tam pauci sunt qui sic deponant & non aliquid sibi dolere referrent ut beatus sit ille vir cui non imputavit Dominus peccatum, nec est in spiritu eius dolere.

Vide in 2. parte Dom. Sexagesimæ, ubi hæc Veritas exponitur:

Nisi Verbum Dei te convertat, tu pervertes Verbum Dei.

Et Dominicam 3. Quadrages. ad hæc Christi verb: Qui non est mecum, contra me est. Necnon infra in hac parte Feria 4. Heb. 29.

DE CONFESIONE PETRI.

Tu es Christus filius Dei vivi. Matth. 16.

VERITAS PRACTICA.

Nisi diligenter advertas, ore facta confessio, factis à te negatur.

RATIO EST, Quia tunc ore facta Confessio factis à te negatur, si facta sint opposita Confessione. Sed nisi diligenter advertas facta tua, tua sunt opposita Confessione.

Ergo & ore facta Confessio factis à te negatur, quod cerè est potens motum ad advertenda diligenter.

CUM Dominus dixisset suis: Vos autem, quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus dixit: Tu es Christus Filius Dei vivi. Respondens autem Iesus, dixit ei, Beatus es Simon Bar-lona, quia caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in caelis est. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalebunt adversus eam. Et dabo tibi claves regni Cælorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis: & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.

Tunc Petrum, inquit S. Chrysostomus, universo terrarum orbi Christus preposuit; Et S. Augustinus: Dignus cerè qui aedificandus in domo Dei populus lapsus esset ad fundamentum, columna ad sustentandum, clavus ad rognum. Quæ postquam tantillum expèderis: Tu ipse hoc profiteris quod S. Petrus: Tu es Christus filius Dei vivi. Hæc diutius in illa extendenda fide ad omnes qui Christum spectant articulos; Pete ut adaugeat illam in te acque in cunctis, fidem. In gemis quod sit tam rara fides

ut præ cæteris infidelibus, aut Hæreticis, aut Schismaticis, pauci sint Christiani; quin ex illis paucis, Multi sunt qui, ut ait Apostolus, confitentur se nosse Deum factum autem negant. Et quod deniq; modo est tibi dolentius deplorandum, Tu qui hæc legis, tu qui de Christo tam præclare sentis, & alios fortè doces, tu tamen nisi diligenter advertas, ore tuo iam factam Confessionem, factis ipse tuis negas & pervertis.

Nam si facta tua sint opposita tuæ Confessionem, nonne ipsa negatur Confessio? nonne sic est intelligendus Apostolus à quo defluxit hæc veritas? Nonne sunt expressa ejus ad Titum verba: Factis autem negant? Quid est negare factis concessa, nisi oppositum aliquid & repugnans facere sicut qui se verbo retraheret, aut qui mentiretur aut qui quovis modo sibi contradiceret, secumque pugnaret? Nonne sic dicitur mendacium esse non tantum cordis & eris, sed etiam operis, quando videlicet ori contradicit opus, ut cum peccatrix anima se convertam ait quia confessus est peccatum suum, quod tamen non deposuit, vel quod repetit, vel omnino non esse conversa dicitur, vel conversa in mendacio: Non est reverens ad me pravariatrix in toto corde suo, sed in mendacio, ait Dominus. Sic D. Augustinus: Deprehenderis & detegeris Christiano, quando aliud agis, & aliud profiteris. Nempe hinc agnosceris non in te se quem profiteris, quia quod aliud agis, negat quod aliud profiteris.

At verò nisi diligenter advertas, hoc est quod modo tibi opponitur, hoc est quod agis, agendo aliud

Matth. 5.
Luc. 6.
16.

aliud quàm confiteris: Facta tua, tuæ sunt oppo-
sita Confessioni: Confiteris Christum esse filium
Dei vivi, qui veritatem tam verè loquitur ut non
possit mentiri. Nonne id profiteris? agnoscis eti-
am ipsum dixisse, *Beatos pauperes spiritus: V a vo-
bis Divitiibus: Quod hominibus altum est, abomi-
nationem esse apud Deum: Thesaurizandum sibi
in celo & non in terra.* Nonne hoc confiteris? Jã
verò vide facta opposita, vide vias tuas, quorsum
labores & ubi magis thesaurizas? An in celo, vel
in terra? Nonne natura compellente & nisi cum
gratia vigiles, magis moveris in terram quàm in
caelum? Nonne vel sapius actu & opere magis
laboras in acquirendis divitiis, honoribus, & ca-
eteris hujus mundi bonis, quàm in his exuendis &
contemnendis? Cur porro nisi quia tu actu & o-
pere, sive ut vocant practice, tu plaris æstimas a-
bundantiam quàm inopiam, honorem quàm
contemptum, prospera & commoda hujus vitæ
quàm incommoda & adversa? Nisi enim sic plu-
ris æstimares, non magis propterea laborares, &
fatageres, sicut magis laboras & fatigis.

At verò sic factis & opere plaris æstimare
quod Christus minoris ducit, nonne est factum
opponere suæ confessioni, nonne est factis negare
quod ore confiteris? Ore confiteris quod Chris-
tus dixit, & confiteris tam verum esse quàm Ille
ait verax qui dixit: Et tamen factis ac opere Tu

quæ sunt alta hominibus quæris; Tu quæ sunt
terræ, thesaurizas: Tu quæ Christi sententia con-
demnanrur, tam longè aliis præfers quam bonis
malis; Tu te beatum putas si condemnata possi-
des, & contra miserum nisi possideas! Quid est
hoc, & quale istud factum nisi factum oppositum
tuæ Confessioni qua ore dicis quod Christus di-
xit? Quasi qui studium quoddam haberes contraria
in omnibus gerere quàm ille mandavit, Ipsa sunt
verba S. Chrysostomi supra jam audita, ubi quæ
ad hanc spectant Veritatem fassus etiam expla-
nantur.

Vide in die Natalis. In die Transfigurationis
Domini; & alibi verbo *Christus. Fides.*

Ad conformandam verò plenius & Christo,
& fidei vitam, cogita te partem & membrum il-
lius Ecclesiæ quæ à Christo ædificatur super Pe-
trum. Cogita te velut lapidè in manu ædificantis
à quo debet tundi, secari, expoliri & collocari su-
in loco, nihil autè aliud esse istas functiones, præ-
suras & sectiones quam incommoda hujus vitæ,
quæ in refugis, fugis ædificari, fugis in tuo col-
locari loco, fugis tuæ salutis media. *Eccè est locus
apud me, & stabis supra Petram, dicebat Domi-
nus. Et ipsi tanquam lapides vivi supra ædificami-
ni. Vide in die Dedicacionis in 1. parte. Si subtra-
xeris se, non placebit anima mea.*

Lib. 1. de
Comp. c. 1.

Exodi 33.

FERIA TERTIA.

SENSVS HVMANI ET DIVINI CIRCA POENAS CONTRARIJ.

AD HÆC CHRISTI DOMINI VERBA:

Non sapis ea quæ Dei sunt, sed ea quæ hominum. Matth. 16.

VERITAS PRACTICA.

Qui melius de poenis sentiunt, minus
hi poenas sentiunt.

RATIO EST, Quia hi minus poenas sentiunt
qui minorem habent animi cum panis repug-
nantiam.

Sed qui melius de panis sentiunt, minorem habent
cum ea animi repugnantiam.

Ergo & qui minus sentiunt. Quod quidem non est
ita considerandum, ut misgerentur panis, quàm
ut aquò ferantur animo.

Haynesiusque Pars quarta

I PUNCTUM.

EXPENDENDA sunt accuratè quæ à sacro
Evangelista referuntur, Exinde capit Iesus
ostendere discipulis suis quia oportet eum i-
re Ierosolymam & multa pati à senioribus, &
scribis, & principibus Sacerdotum, & occidi, & tertia
die resurgere. Et assumens eum Petrus capit incre-
pare illum dicens, Absit à se Domine, non erit sibi
hoc. Qui conversus dixit Petro, Vade post me Sata-
na, scandalum es mihi: quia non sapis ea quæ Dei
sunt, sed ea quæ hominum.

Quæ postrema Domini verba singulariter sunt
expendenda. Mirum enim esse potest, vel quomodo
Petrus quem paulò ante Dominus tam illu-
stri

B

stri

stri beatitudinis & potestatis nomine insignivit, tantum hinc erraverit ut Satanas diceretur: vel quomodo sic vocetur, si non ita erraverit. Certè sanctus Hilarius non ad Petrum sed ad ipsum Satanam verba Christi convertit. Alij vero sancti Patres atque Interpretes non dubitant Petro esse dicta, nec Petrum erravisse, seu non graviter, nec in materia fidei; Humanus quidam & repentinus fuit affectus quo in Christum ferebatur, & quo nolisset ipsum pati quæ dicebat se passurum, nec dum sciens id ita esse ratum. At verò Dominus ut ostenderet præposterum esse hunc affectum, & se habere potius adversarium & inimicum eum qui se à patiando deterrere vellet, quam amicum; sic acerbius increpavit Petrum, & inflicto Satanae nomine, id est, adversarij revocare hominem voluit, ab ea mente qua putabat se passurum, nec dum sciens id ita esse ratum. At verò Dominus ut ostenderet præposterum esse hunc affectum, & se habere potius adversarium & inimicum eum qui se à patiando deterrere vellet, quam amicum; sic acerbius increpavit Petrum, & inflicto Satanae nomine, id est, adversarij revocare hominem voluit, ab ea mente qua putabat se passurum, nec dum sciens id ita esse ratum. At verò Dominus ut ostenderet præposterum esse hunc affectum, & se habere potius adversarium & inimicum eum qui se à patiando deterrere vellet, quam amicum; sic acerbius increpavit Petrum, & inflicto Satanae nomine, id est, adversarij revocare hominem voluit, ab ea mente qua putabat se passurum, nec dum sciens id ita esse ratum.

Unde fit ut qui me avertunt à patiando mihi velut alij Satanae contradicant & adversentur: & quicumque de peccatis subeundis sic malè sentiet, ut non nisi eas exeret, dicat hunc esse pravum affectum & mihi plane oppositum. Dicit is quidem, humanum illud esse sic de peccatis sentire. At contra Ego pronuntio sensum illum humanum esse depravatum, ac proinde corrigendum, Divinoque judicio conformandum, quod tam diversum est ab humano quam lux à tenebris, & à malo bonum. Neque propterea cuiquam metuendum ne augetur poenae, seu poenarum sensus, quin potius inde multum diminuetur. Nam qui de peccatis melius sentiunt, hi sunt qui poenae minus sentiunt, nec minus tamen meriti sibi suisque comparant.

Hæc est utilissima Veritas modo exponenda, & in usum ac praxim deducenda Ratio eius quæ affectum, ipso sensu percipitur. Hinc enim minus poenae sentiunt qui minorem eum eis habent animi repugnantiam. Totum enim aut certe gravius poenae malum & pondus est in repugnantia naturæ seu animi cum illa poena. Quot enim videmus qui poenae ultio suscipiunt gravissimas, & alias leviores refugiant? Quis scilicet magis repugnant ista leviores quam alie graviores. Hinc forte Sapiens, *omnis plaga tristitia cordis est.* Id est, tristitia sic vexari cor humanum, quasi quænis est plaga. Vel potius, sic omnem plagam

& poenam esse in tristitia & repugnantia quadam animi, ut si non esset illa tristitia vel repugnantia, non esset poena. Quod & confirmat paulò post, dicens, *Tristitia cordis flectit cervicem, in abductione permanet tristitia, & substantia inopis secundum cor eius,* quasi diceret: quædo quid repugnat homini sic ad se attrahit & inflectit hominem, ut hoc unum tamquam malum suum ducat, & quamdiu sic se miserum quis putabit, tamdiu affligetur: neque magis aut minus affligetur, quam prout se miserum credet.

Hinc aptè sanctus Bernardus: *Etiã nunc cum frigus aut famem aut aliquid tale patimur, quid laeditur nisi propria voluntas, qua si voluntarie sustinemus, ipsa jam voluntas communis est cum Deo; Et minus proinde patimur quia tunc pati volumus. Sic & sanctus Anselmus: Nihil est alicui poena nisi quod est contra voluntatem, & nul-
lãres poenam sentit nisi qua habet voluntatem.* Id est, inclinationem naturalem sensibilem cui quod repugnat, poena est.

O quantum errant qui de poenis tamquam de malis conqueruntur. Nam si vellent eas, mala non essent; & quod eas nolint, sunt ipsi potius sibi mali, quam sint malæ poenæ.

II. PUNCTUM.

SED qui melius de poenis sentiunt, minorem habent animi cum eis repugnantiam.

Tota enim repugnantia provenit ex appetitu sensitivo naturali: naturalis autem iste appetitus subicitur rationali seu voluntati quædo ei rationabiliter & discretè voluntas imperat, imperat verò rationabiliter, quando Ratio ei demonstrat quæ sint utiles & rationabiles poenæ: quæ demonstratio quamvis est evidentior tamen tum melius de poenis sentimus & iudicamus, & tanto minorem circa illas tum habemus repugnantiam, quia sublata est causa repugnantia, quæ manabat ex imaginatione naturali, quæ poenæ tamquam male primo naturæ impetu apprehenduntur. Correpta est illa imaginatio seu opinio per Rationem quæ voluntati demonstravit non ita esse malas ut sentiuntur. Sic enim, ut ait S. Thomas, *apprehensio imaginationis cum sit particularis, regulatur ab apprehensione Rationis quæ est universalis, sicut virtus activa particularis, a virtute activa universalis.* Neque aliter Appetitus subicitur aut actus subicitur Rationi quam prout Ratio proponit & applicat Universales quædam rationes quibus retinetur & sus-

Ibid. 33.

L. de conc. pta. p. 1. n. 4.

1. 2. q. 7. n. 7.

Thom. 2.

177. 11.
43.

mativa virtus, ut loquitur S. Doctor, qua retenta homo iudicans secundum superiorem sui partē quæ dicitur vis cogitativa rationalis, sic sibi attrahit & subijcit appetitum, ut non belluino more, sed humano seu rationabili moveatur, sic mitigatur ira aut timor, aut aliqui d. huiusmodi vel etiam instigatur. Verba sunt D. Thomæ. In aliis enim animalibus statim ad appetitum concupiscibilis & irascibilis sequitur motus, sicut orvis timens lupum, statim fugit, quia non est in eis superior appetitus qui refugnet; Sed homo si videlicet velit, nō statim moveatur secundū appetitum, sed expectatur imperium voluntatis quæ est appetitus superior, & quæ movere ac imperare debet secundum rationes & consideraciones illas universales de quibus ante dictum est.

Et hæc quidem de homine, quatenus homo est & à bellus ratione distinguitur, quæ sensus inferiores corriguntur, sed quia sæpe accidit, ut ipsa humana ratio consideraciones sibi proponat nimis naturales & humanas, secundum quas pœnæ videri possunt mala & damna, tunc recurrit ad superiorem rationem, seu ad superiores Consideraciones quàm sint humanæ, civiles & temporales dicunturque; illæ, ecclestes, æternæ & divinæ. Quibus conficiendis & consulendis intendit homo, nō ut homo tantum, sed ut fidelis & Christianus, & ex iis accipit regulas agendorum, ut sæpe dictum est ex sanctis Augustino & Thoma. Tūm verò tam præclare de pœnis sentit, quam de ipso Evangelio, quam de ipso cœlo & de ipso Christo, qui totus est in pœnis celebrandis; & quo præclarior ac melius sentit, tantò minorem profectò eū eis habet repugnantiam, quia ut dictum est, appetitus sequitur apprehensivam facultatem quæ quantum est illustrata de pœnarum bono, tantum omnis cessat repugnantia.

O bona Crux qua decorem & pulchritudinem de membris Domini suscepisti! Videlicet quam redē Is de Cruce sentiat, qui hæc dixit: & quam proinde non ut tu invitè & repugnanter, sed lætè pœnas adeat!

III. PUNCTUM.

Qui melius igitur de panis sentiunt, minus hi panis sentiunt. Quia minus eas malū æstimant, imò bonum esse iudicant, ac proinde eas amant; aut certè si ut graves carni sentiunt, minus sentiunt illam gravitatem quæ valde mitigatur & dulcescit ex iudicio quod habent de earū utilitate & valore. Id enim quod in presenti est mo-

mentaneum & leve tribulationis nostre, supra modum in sublimitate æternæ gloria pondus operatur in nobis, non contemplantibus nobis quæ videntur, sed quæ non videntur. Quæ enim videntur, temporalia sunt; quæ autem non videntur, æterna sunt. Sic agricola quantumcumque laboret, vix laborè sentit dum messem cogitat. Non enim presentia respicit, inquit S. Chrysostomus, sed futura spectat; non marcescentia semina sed vernantes speciat; non gravem imbrem, sed jucundissimum aere ventilationem. Idem & nos, non presentem spectamus tribulationem aut dolorem, sed orientem ex ipsa utilitatem, ex ipsa nascentem fructum.

Sic præclare Salvianus de Religiosis quorum vita in pœnis tota est, sed pœnæ totæ in gaudio quia eas volunt, quia eas magni faciunt, quia de his præclare sentiunt, Nulli, ut opinor, inquit, beatiores sunt, quàm qui ex scientia sua, atq; voto agunt. Humiles sunt religiosi, hoc volunt: Pauperes sunt, pauperie delectantur: In honorati sunt, honorè respiciunt. Lugent, lugere gestiunt; infirmi sunt, infirmitate lætantur. Velles tu quidè sic lætari pœnis, aut certè non contristari; Sed de illatum pretio quid sentis, quid cogitas? Non dubitabis forte in aliis, sive ut vocant speculativè, pretiosas illas ducere & prædicare, sed re ipsa quando quid tibi sufferendum occurrat, an illud pretiosum ducis? Si affirmas, certè lætaberis sufferendo, nam pretiosis delectamur: si negas te id pretiosum habere, ne mireris te non posse hinc delectari, quia delectamur tantum bono, neque umquam pœnis ullus oblectari potest nisi ut bonæ lunt; neque quàm bonæ fiat, æstimabit, nisi diu multumque de his cogitet: Vel fide agat, sic credendo quia Deus dixit, quia sic Ipse sentit & iudicat.

Hoc est in quo deficis, hoc est quod minus cogitas, & quod minus tibi persuasum habes: Unde tot gemitus, tot querelæ si quid vel leve pateris, Nescis pretium huius pœnæ, quod si scires non gemeres, & quod scires si attenderes Christi Verbis & Factis. Attendite ad me popule mei, & tribus in ea me audite, quia lex à me exiit & iudicium meum in lucem populorum requiescit. Lex scilicet patiendi, & manifestum iudicium de pœnarum pretio, in quo qui acquiescent quietè vivent. Aut si patienter vivunt quietè moriantur.

Vide in 1. parte, Domin. 4. Adv. Et infra in hac parte, Fer. 3. & 6. Hebd. 22. de suavi iugo Christi.

Hom. 4. ad
Pop. ant.

L. 1. de ve-
ro iudicio
& Prov.
Dei.

17. 51.

FERIA QVARTA. DE ABNEGATIONE ET CRUCE FERENDA.

*Tunc Iesus dixit Discipulis suis: Si quis vult post me venire
abneget semetipsum, & tolrat Crucem suam,
& sequatur me. Matth. 16.*

VERITAS PRACTICA.

Nihil est in Abnegatione rationabilius,
quàm quod in illa videtur minus
rationabile.

RATIO EST, Quia nihil est in unaquaque
Virtute rationabilius quàm id quo Virtus ipsa
perficitur.

Sed quod in Abnegatione videtur minus rationa-
bile, hoc ipsum est quo Virtus illa perficitur.

Ergo nihil est in Abnegatione rationabilius quàm
quod in illa videtur minus rationabile; Sic quo-
minus cessat excusatio Virtutis exercenda.

I. PUNCTUM.

CUM ex humano sensu Petrus, Christo fu-
turam suam passionem denuntianti reffi-
tisset, opportunè Dominus ansa inde ac-
cepit edicendi generatim ut quisquis se
volet sequi, semetipsum, id est, sensum illum hu-
manum abnegaret, & Crucem ferret, rolando
scilicet laborem illum qui esset unicuique necessa-
rius sibi abnegando vel conformanda suæ cum
divina voluntati, ut alibi fute est à nobis explicat-
um cum ostenderetur hac celeberrima Domini
sententia Summam Evangelicæ contineri Do-
ctrinæ.

*L. 3. de or-
dine, Disc.
9. in Exer-
citiis, duo-
decima
Veritas.
In 3. parte
Ter. 6. infr.
Octavam
Corporis
Christi.*

De Cruce item ferenda particulares habentur
Veritates in 2. part. infra hebdom. Passionis Do-
mini, Et quæ passim de fide ac obedientia refe-
runtur non incommodè possent Abnegationi
competere. Quibus omnibus dictis & dicendis
cum sui Amatores objiciant repugnantiam non
modo sensus sed & rationis, quæ videtur non pa-
rium impeti per abnegationis praxim, idcirco vi-
sa est satis oporere quæ modò perpederet Veritas,
Quod nihil est in Abnegatione rationabilius quàm
quod in illa videtur minus rationabile. Sic enim
facile revincetur omnis illa quæ ad humanæ ra-
tionis defensionem obtenditur excusatio, cum non

modò nihil contra rationem in se abnegando fie-
ri dicitur, ut potius tum vel maxime Ratio sua in
dignitate conseruetur, cum minus coli putatur.

Sic porro breviter ac evidenter res in apertum
deducitur. Nihil est in unaquaque virtute rationa-
bilius quàm id quo virtus ipsa perficitur, seu quæ
id quod est perfectior Virtutis actus, ut cum
Virtus & Ratio sic ex æquo procedant ut quod est
virtus perfectior, sit etiam magis perfecta Ra-
tio: profectò inde est consequens, ut qui est su-
premus virtutis alicujus gradus, sit etiam su-
premus perfectæ in illo genere Rationis status: ac
proinde nihil sit in illa Virtute rationabilius quàm
quod in illa est superius & perfectius. Cum vene-
rit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte
est, inquit Apostolus. Unde & pergit: Cum essem
parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut par-
vulus, cogitabam ut parvulus. Quando autem fa-
ctus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli, Q. d.
Crescente mecum ratione crevit simul & Virtus
Virtute autem perfecta & consummata, sic simul
Ratio perfecta & consummata fuit, ut quod esset
imperfectum, planè desineret: Sic Christus Do-
minus ætate simul crescebat, & gratia, & sapien-
tia: Id est, tantò perfectiores edebat Virtutum
gradus, quantò erat ætate perfectior; & quantò
perfectiores apparebant illi Virtutum gradus,
tantò & vis Rationis ejus apparebat perfectior.

Sic præclare Virtus universim à Clemente A-
lexandrino definitur, *concinna & congrua animi
affectio qua per totam vitam rationi subicitur*: Id
est, quæ sic convenit cum ratione, ut qua pro-
portione, quo passu & gradu procedit una, pro-
cedit & alia. Vide supra in 2. parte, in Festo san-
ctorum Philippi & Jacobi, ad hæc Domini ver-
ba: *Tanto tempore vobiscum sum, & non cognovi-
stis me*. Deberet nempe Virtus respondere
tempori & ætati, tempus autem si ve-
ritatem deceat Virtute
perfici.

II. PUNCTUM.

SED quod in abnegatione videtur nimis ratio-

nabile, hoc ipsum est quo Virtus illa perficitur. Abnegatio enim, prout hic sumitur, Virtus est seu Virtutis instrumentum & pars illa qua quidquid in nobis recte Rationi, Virtuti & Gratiae se opponit, abnegatur, repellitur, & ita mortificatur, ut cesset oppositio. Dicitur autem negari, ut interpretatur Divus Chry-

Rom. 6. 7
Matth.

stomus, quasi non agnosceretur nostrum esse illud quod se opponit gratiae, quasi renuntiaretur illi quantum ad hoc quo se opponit: sicut si alius esset qui nihil ad nos spectaret. Cum autem multa occurrant sic abneganda, tum imprimis ipsa inferior Ratio quae ex humanis discursibus & motivis tota consistit; haec inquam saepe Fidei, Charitati, Obedientiae, Pietati, caritatisque virtutibus se opponit, proponendo difficultates, detrimenta bonorum, famae & sanitatis, ac sexcenta obstacula quorum consideratione quidquid ex virtutibus agendum est, non videtur aequum, & rationi consonum; Contra nempe obstitit ratio commoditatis, ratio rei domesticae, ratio voluptatis, ratio famae captandae & similia naturae se spectantis consilium ac finium, quae sunt omnia prorsus abneganda ut virtutes exerceantur. *Omnia qui non renuntiat omnibus quae possidet, non potest meus esse discipulus*, inquit Dominus & Magister.

Luc. 14.

At vero parum rationabile tum quibusdam videtur sic se abnegare, sic sibi renuntiare. Nam si de vitandis duntaxat vitiis ageretur, libenter cederent, libenter sibi temperarent; sed de re honesta res est, agitur de honore, de promovenda familia, seu de repellenda injuria & cavendis detrimentis; quid justius & rationabilius quam in his jus suum prosequi? Quid minus rationabile quam in his abnegari & constringi ne quod rationi repugnat, expugnetur? Hoc est omnino quod in abnegatione videtur minus rationabile; atque hoc ipsum est quo ipsa Virtus abnegationis dicitur perfici. Nam quo altius procedat non habet: tunc autem perfici & consummari Virtus dicenda est ex parte saltem objecti, quando totam eius implet latitudinem, & qua praesertim parte objectum illud sublime est & excelsum. Sic perfecta Fortitudo est in suo genere quando vita exponitur pro fine laudabili & probato, sicut in martyrio. Sic Humilitas perfecta est quando ad infimum quod descendere potest, descendit. Sic Magnificencia,

mansuetudo, caeteraque prorsus Virtutes, sicut habent suos definitos agendi terminos, & certos perfectionis gradus, ita tum demum perfectae censentur quando illos attingunt; Unde *Ephesi 3.* Apostolus, ut possit comprehendere cum omnibus Sanctis, qua sit latitudo & longitudo, & sublimitas & profundum: scire etiam supereminentem scientia Charitatem Christi, ut implemini in omnem plenitudinem Dei. Jam vero quodnam est summum Abnegationis nisi ut quae in nobis est illa pars, nisi ratio, nisi voluntas & intellectus? ac proinde intellectu abnegato quid restat ad perfectionem Abnegationis quae summum attingit, quo potest progredi? Hoc est proprie abnegare semetipsum, hoc est proprie semetipsum tradere, hoc est proprie perfectionem Evangelicam consequi. Sic praclare sanctus Gregorius: *Et forsasse laboriosum non est homini relinquere sua, sed valde laboriosum est abnegare quod habet: valde autem multum est abnegare quod est.*

Rom. 12. in
Evang.

Atque hinc, sicut in caeteris votis quae ad perfectionem vitae nuncupantur, Obedientia principatum tenet, ita in ipsis obedientiae gradibus simplicitas & indiscreta quaedam discretio, sublimitas eminent? quia dum rationem & intellectum Deo sic subiciunt, totum illi hominem tradunt, O felicem traditionem quam nunquam homo magis est suus, quam dum minus est suus?

III. PUNCTUM.

Nihil est igitur in Abnegatione rationabilius, quam quod in illa videtur minus rationabile; Nihil quippe est in illa Virtute perfectius quam minus illud rationabile sua in praxi considerandum, nempe in proprii maestatione Judicij, quod est holocausti genus excellentissimum; ac proinde nihil rationabilius cum in una virtute, perfectum & rationabile sic ex aequo procedant, ut quantum deest uni, tantum & alteri: nec eorum subsistat alterutrum, nisi simul ac indivisim utrumque consistat.

1. Pet. 2.

Sicut modo geniti infantes, rationale, sine dolo, sine concupiscentia. Quid minus rationabile quam modo genitus infans? Sed quid magis rationabile quam homo propter Deum sic voluntarie genitus infans? Quid minus rationabile quam percutienti maxillam praebere alteram?

quàm detrahenti pallium, dare & tunicam? quàm nihil cuiquam recusare, & se beatiorem dando quam accipiendo reputare? At quid rationabilius quàm Christo ita consulenti credere? quàm Christum ita facientem sequi? quàm Christo spectante & remunerante hoc opus sic operari? Quid minus rationabile quàm quod credidit Abraham de sua mastando? quid magis rationabile quam quod credidit loquenti Deo? Quid minus rationabile quàm quod unus imperitæ linguæ Moses persuadeat Pharaoni ut dimittat universum Israël? quid rationabilius quàm quod homo Divina confortatus potentia possit illud quod permittit Deus? Quid minus rationabile quàm quod piscatores ad unius hominis vocem, sua omnia deserant, & se futuros hominum piscatores credant? sed quid rationabilius quam sic eò vocentem Christum sequi? Percurre quotquot in Evangelio dicta, quotquot in Christo & in sanctis facta, & advertes in singulis nihil esse majus quam quod minus apparet; nihil esse suavius, quam quod putatur asperius; & nihil esse rationabilius, quàm quod videtur minus rationabile. Sic est stulta Dei Sapientia, sic est infans maturitas, sic semper incipiens provectorio, sic indiscreta discretio, sic simplex prudentia & ovilis fortitudo. Ne unum separes ab alio, si quod eorum voles, nam simplicitas sine prudentia, rusticitas est: & pru-

dentia sine simplicitate, malitia.

Sic infans Christiana nisi esset rationalis, in culpa esset: & humana rationalitas, nisi esset infans, non esset Christiana. Sic alius Christus est ruina & alius resurrectio, sic alius scandalum, & alius honor; sic alius odor mortis, & alius odor vitæ, prout videlicet quod in Christi cultu apparet minus rationabile minusque acceptandum, acceptatur aut rejicitur, prout se quisque sic abnegat ut non putet se magis rationabile Deo præstare posse obsequium quàm cum se velut hostiam mactet, rationem immolando fidei, obedientiæ, pietati, ceterisque virtutibus, quantum illæ quidem exigunt ut in suis actibus humana Divinæ cedat Ratio.

Vide quantum in hoc desis: quantum tibi sæpe arroges & præsumas, judicando de Divinis quasi humana essent; & humana ponderando quasi si essent Divina. Non sic Apostolus; Non sic Apostolici quique Vtri de quibus ait: *In carne ambulantes non secundum carnem militamus. Nam arma militiæ nostræ non carnalia sunt sed potentia Deo ad destructionem munitionum, consilia destruentes, & omnem altitudinem extolentem se adversus scientiam Dei, & in captivitatem vadentes. omnem intellæctum in obsequium Christi.*

Vide Verbo, Abnegatio. Infansia, Fides, Obedientia.

FERIA QUINTA. DE TRANSFIGURATIONE DOMINI.

Domine, bonum est nos hic esse; Si vis, faciamus hic tria tabernacula. Matth. 17.

VERITAS PRACTICA,

Si nec in ipso cœlesti gustu sistendum est, longè minus in sensuali.

RATIO EST, Quia idcirco non est sistendum in cœlesti gustu ne nos à Christo sevocet.

Sed gustus sensualis nos longè magis à Christo se vocat.

Ergo longè minus in eo sistendum: in quo tamen adhuc hæret pertinacius.

I. PUNCTUM.

TRANSFIGURATI Christi Domini mysterium conjungens cum præcedentibus eius Verbis, sanctus Joannes

Chrysothomus: *Quoniam, inquit, multa de periculo, multa de passione sua, multa de morte, & de cade Discipulorum loquutus est Dominus, Matth. & aspera complura atque ardua eis injunxit, & illa quidem in præsentis vitæ, & jam imminabant; bona verò in se & expectatione erant, ut puta quia servarent animam suam si perderent eam, quia in gloria Patris sui venturus sit, & præmia redditurus: Vi visu etiam certiores faceret, & ostenderet quidnam sit illa Gloria cum qua venturus est, quantum capere poterant, in*

hæc præfenti vita illi ostendit, ne aut sua aut Domini morte doleant, & maxime Petrus.

Postquam itaque sex dies completi fuerunt ab iis quæ proximè considerata sunt, Assumpsit Iesus Petrum & Iacobum & Ioannem Fratrem eius, & duxit illos in montem excelsum seorsum, & transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut Sol, vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illi Moyses & Elias cum eo loquentes. Respondens autem Petrus dixit ad Iesum. Domine, bonum est nos hic esse, si vis faciamus hic tria tabernacula. Tibi unum, Moysi unum, & Elia unum. Addit sanctus Marcus, non enim sciebat quid diceret, nam certè si scivisset non dixisset. Ad eo erat raptus dulcedine spiritualis gustus quem sentiebat ut voluisset illuc semper manere cum Christo, & cum aliis qui tum aderant, quod profecto erat intempèstivum & inordinatum.

Sic multi decipiuntur suavitate illius affectus quem plerumque percipiunt in orando, legendo vel aliis piis exercitiis quasi tum verè devoti essent & non aliter. Non est huic affectioni tenacius inharendum, ut ait apud Geison & alij Patres, qui deducunt Veritatem propositam & diligentius expendendam. Quod si nec in ipso celesti & spiritali gustu sistendum est, longè minus in sensuali.

Ratio allata continet documentum in vita spiritali commendatissimum, & cui declarando & confirmando multum confert hoc Transfigurationis mysterium. Quidquid videlicet nos à Christo purè & unice considerando & amando se vocat, tam diligenter est cavendum quam ipse Christus vult & meretur à nobis purè diligi. De qua pura Charitate passim habes in unaquaque parte, sed præsertim in Adventu, Hebdomada tertia, quibus hæc addo pauca ex Apostolo, unde pateat quantum ipse spiritalis gustus nos à Christo avertat. Finis, inquit, præcepti est Charitas, de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta, à quibus quidam aberrantes conversi sunt in vaniloquium. Quinque hic conglobantur valde observanda. primum est finem præcepti esse Charitatem, id est, omnium eorum scopum & complementum, quæ in scripturis commendantur ac præcipue in Novo Testamento: Vox enim magis hæc qua utitur Apostolus expressè significat Evangelicam Doctrinam, sive à Christo, sive ab eius Discipulis denunciata, atque eò potissimum omnia tendere, ut diligamus; hunc esse omnium quæ fecit & dixit Dominus finem, quem ipse habuit, & quem nos habere vult in quodvis nostris operibus. Ubi jam

adverte generatim quanto in pretio nobis esse debeat Charitas, quantumque detrimenti ex eius defectu importari possit, cum in unaquaque re Finis maxime sit spectandus, quo si careas, vix profunt alia quæ assumpta erant velut media quædam ad illum finem. Deinde verò in particulari quantum à gustu spiritali sit cavendum, qui nos priveret illo sine in excellentioribus quæ possimus exercere operibus, nempe in Oratione, in Contemplatione, in Communione & aliis cum Christo communicationibus, ubi magis percipitur ille spiritalis gustus, & in quo percipiendo majus esse solet periculum, ne dum ei plus nimio adhaeremus, cum velut finem nobis illorum operum statuamus.

Secundum quod ait Apostolus, Charitas sit de corde puro, Id est, ut explicat S. Augustinus, quem sequuntur omnes Interpretes, corde sit vacuo ab omni amore sui, ut nihil omnino diligatur nisi quod diligendum est. At certè obstat gustus spiritalis, non in se quidem, sed in nobis, si nimis diligatur. Nam illa defectio nimia cum sit inordinatus nostri amor, quid inde sequitur nisi cordis impunitas, aut certe tanta puritatis diminutio, quantus erit ille amor nostri, seu quantum erit inordinatus?

Tertium, de Conscientia bona, Id est sic bene formata & directa, ut sit scientia & testimonium quoddam animæ sibi post accuratum examen affirmantis se purè & sanè Christum diligere, quantum quidem hic fieri & affirmari potest, sicut de se agebat S. Augustinus: Non dubia, sed certa conscientia, Domine, amo te; percussisti cor meum verbo tuo, & amavit. Possitne vero is de se idem testari qui nimio detinetur affectu quantumcumque spiritali: Possitne dici bona illa Conscientia quæ non esset ad regulam suam formata? Quænam est autem regula bonæ Conscientiæ nisi lex Dei? nisi lex illa Evangelica cuius finis est Charitas de corde puro? Hæc est puritas cordis quæ est regula seu bonitas ordinata, quæ bonam facit Conscientiam, & hæc puritas in gustu spiritali sic offenditur, sicque offensa Conscientiam movet & turbat, ut ipse S. Augustinus sibi à suaviori cantu Ecclesiæ multum timeret, quia multum inde afflictebatur: Fluctuo, inquit, inter partem voluptatis & experimentum salubritatis. Et post nonnulla quibus ait se cantus consuetudinè approbare in Ecclesiâ, sic pergit ad indicandam bonam Conscientiam, Tamen cum mihi accidit ut me amplius cantus quàm res qua canitur moveat, penitenter mi peccare confiteor, & tunc mallem non audire cantantem, Hæc

L. de Doctr. Chr. c. 5.

10. Confess. 6.

10. Conf. 32

est videlicet puri cordis Charitas: hæc est divinæ Charitatis puritas, & bonæ Conscientiæ regula.

Quartum, de fide non ficta, non simulata, non sibi palpante, non sibi fingente nihil mali esse, non sibi applaudenti se ita credere quasi quod credat sic semper verum. Hæc est videlicet fides ficta quando in moralibus sibi quis format Conscientiam erroneam, quod maxime accidit in his rebus, ubi dominatur affectus, ut in gustu spiritualium quidquid placet, quando ex se non apparet malum, creditur bonum: & quidquid mali contra opponatur, non creditur, quia prævalet affectus nimis quo mens inescata minus est docilis & minus capax veræ fidei. Et quia qui sic inescantur non sibi hoc persuadent, nec se putant esse in mala fide, nec velent, ut ajunt, aliter de re credere quam quod credendum est, errant, falluntur, sibi hoc fingunt, fides ficta est & simulata, nam revera nisi nimio detinerentur affectu, dedoceri possent, & aliter credere.

Quis dixisset Apostolos nimis dolentes de Christi discessu, nimis Christum diligere, & hoc nimio affectu sic decipiut nisi eum temperarent non essent capaces S. Spiritus recipiendi; quis hoc inquam dixisset, nisi ille qui novit corda omnium? Quid credi posset purius quam ille amor in Christum? Et tamen non erat purus, quia erat inordinatus, erat immixtus amore proprio, erat affixus corporali presentia, contra ac erat ordinatum à Deo, ut supra in secunda parte dictum est. Dominica quarta post Pascha. Sic sibi fingunt se amantes, sic eorum fides ficta est & non sincera.

Unde, quod quintum & postremum est, à quibus quidam aberrantes conversi sunt in vaniloquium. id est, nihil illis superfluit ex sua devotione sensibili, quam quod loquuntur; quod loquuntur vanum est & nullum, quia loquuntur de divinis prout sentiunt & male de his sentiunt. Quis est iste involvens sententias sermonibus imperitiis? Accinge sicut vir lumbos suos: interroga bo te, & responde mihi. Deus ipse est qui loquitur homini, de se loquenti, quia sic unicuique loquendum est de Deo & de divinis ut sit ipse paratus audire Deum loquentem, & ipsi respondeat interroganti. Sic loquendum semper sicut coram Deo non vaniloquere, non fide, non simulatè, quia coram Deo non sic auderes loqui, non sic illi vanè respondere.

II. PUNCTUM.

SED gustus sensualis nos longe magis à Christo servocat.

Per sensualem gustum intelligit illum natura-

lem affectum quem sentimus in honore nobis reddito, in lucro factu, in usu commoditatum, in amicitijs, in conversatione, & similibus objectis, non quidem ex se malis, sed inordinate amatis, id est, plusquam recta præscribit Ratio, & status seu gradus perfectionis ad quem se unusquisque vocatum videt. Hic affectus seu gustus naturalis, dicitur sensualis, quia vel ex sensibus humanis nascitur; vel sensus commovet, & in ipsis acquiescit: sicque nos à Christo longè magis separat, quàm sensus & gustus spiritualis, propter transièntem materiam, affectum, & effectum. Præmo materia seu objectum gustus sensualis longè minus est purum quàm materia spiritualis ut per se patet. Deinde affectus sensualis solet esse vehementior & diuturnior quàm spiritualis, citò enim arefcit lachryma, non ita vero amor, aut odium aut alius quivis affectus. Ac denique eius effectus sunt magis oppositi & adversi diligendo Christo quàm spirituales, nam magis cor humanum implicat, astringunt artius, occupant difficilius, divertunt longius, maculant fecidius & redeunt frequentius. Unde ut hic sensualis gustus evitetur, permittitur spiritualis: Sic suavis & dulcis affectus tuo Dominus testis, inquit S. Bernardus, contra male utique dulces vias carnis illecebras, & vincat dulcedinem dulcedo. Et post multa: omne quod blanditur de carne propria vel aliena, sacro-sancta carnis amoris postpone, tū videlicet permittitur ille amor sensibilis Christi, non ut in illo hæreatur tanquàm in fine, sed ut per illum alius amor qui ex se malignus est expellatur. In quo & mundi gloriam aquè comprehendit, ait S. Abbas, quia gloria mundi gloria est carnis, & qui in ea delectantur, carnales esse non dubium est. Tum verò pluribus docet istam sensibilem Christi amorem esse purificandum, ut possimus cum Apostolo dicere, nos & hoc neminem novimus secundum carnem. Et si cognovimus secundum carnem Christum, sed nunc jam non novimus. Quasi diceretur, ante quidem secundum carnem licebat aliquo modo sic nosse Christum, ut nemo alius præter ipsum diligere, nunc verò cum sic exuti fuerimus omni alieno affectu, neque ipsum Christum sensibili diligemus affectu, ut in eo sistamus & immoremur tanquàm in bono nostro gustando, sed hoc etiam purificati gustu, Christum diligemus ex puro corde ut illi purè placeamus, non nobis. O verè tum defæcatum & Deificatū affectum! sed nisi etià sic defæcatus sit, non erit purus quia faeces quibus purificandus erat, in eo remanebunt.

III. PUN-

Job. 58.

Serm. 20.
in Cant.

2. Cor. 5.

III. PUNCTUM

*St nec igitur in ipso celesti & spiritali gustu sistendum, quanto longè minus in sensuali; Cum longè magis nos separet à puro Christi amore, quæ una erat Ratio. cur spiritalis gustus esset cavendus. Nam cum sint plurimi separationis huius à Christo gradus, atque hi tantò peiores sint quanto à Christo sunt longius distiti, certè si primi qui nos tantisper ab eo sevoant sunt cavendi, quanto magis consequentes & postremi qui nos damnosius ab eo separent? Et tamen in eis anima quantum adhuc inhæret? quantum tibi laus placet, honor delectat, & commoditas afficit? *Vsq; quòd delictis dissolveris filia vaga, quia creavit Dominus novum super terram: Leva tandem aliquando eum Apostolis oculos tuos, & vide solum Jesum; Levantes, inquit, oculos suos, neminem viderunt nisi solum Jesum. Quidquid creatum occurrat quantumcunque etiã spirituale, nihil illic nisi Jesum intueri, quia si quid illic boni spiritalis est, à Jesu solo, est à quò est omnis spiritalis benedictio, Sicut in ipso solo Deus nos diligit, nam dilectus est filius in quo sibi complacet Pater, & in quo illi omnia placent: Sic ille nobis placeat & in illo cuncta, nec aliter. Sicut in sanctissimo Sacramento, licet appareant species quæ dicuntur Sacramentales, solum ibi Jesus agnoscitur, colitur, adoratur. Sic pendè in singulis agnoscendis quia ex ipso & per ipsum constant.**

in, i.

Atque ut magis etiam discas omnia sensibi-

lia temperare, audi quid loquatur cum illis Prophetis de Passione & de morte sua. Cur porro in tali lætitia? Ut se scilicet doceat lætitiã quamcumque sanctam & spiritualem sic esse temperandam, ne excedat & degeneret in sensualem, ne cum spiritu caperis, carne consummeris.

Gal. 3.

Quod vel ex eo confirmatur, quòd ne ipsa quidè Beatitudo in se est diligenda sed in Deo, & in ipsa Deus, nec purus alioquin & satis castus amor esset, nec cum Propheta possemus, quod tamen debemus dicere: *Quid mihi est in celo & à te quid volui super terram, defecit caro mea & cor meum, Deus cordis mei & pars mea Deus in æternum. Qui ecce qui elongans se à se, peribunt. Perdidisti omnes qui fornicantur abs te. Mihi autem adhaerere Deo, bonum est, Ubi sanctus Augustinus: Non ab illo, inquit, petitur aliud primum. Qui aliud primum petit à Deo, & propterea vult servare Deo, carius facit quòd vult accipere, quam ipsum à quo vult accipere. Quid ergo nullum primum Dei? Nullum prator ipsum. Primum Dei, ipse Deus est, hoc amat, hoc diligit: si aliud dilexeris, non eris castus amor, Recedu ab igne immortalis, frigesces, corrumpetur, Noli recedere, corruptio tua eris fornicatio tua. Et post multa: Rapite eum quotquot potestis quotquot possessuri estis non sit angustia. Nullos in illo limites facietis, totum singuli possidebitis, & totum omnes habebitis. Ergo hoc fac diem hunc es, Vide in 2. parte, Dominicam 2. Quadragesimæ & in 3. in Festo Transfigurationis Domini.*

Ps. 72.

F E R I A S E X T A.

**DE EXPULSO A CHRISTO DÆMONE
QUEM APOSTOLI NON POTUERUNT EIICERE.**

Quare nos non potuimus ejicere eum? Et dixit illis, Hoc genus in nullo potest exire, nisi in oratione & jejunio. Marci 9.

Eccl. 42.

VERITAS PRACTICA.

Quod monet Sapiens: Eris eruditus in omnibus: aut eris contra Dæmonem rudis in omnibus,

RATIO EST, Quia contra Dæmonem eris rudis in omnibus, si suam in his rudis in quibus tecum congregatur.

Sed nisi sis eruditus in omnibus, in his eris rudis in quibus tecum congregatur.

Haynesius Pars quarta.

Ergo quod monet Sapiens, Eris eruditus in omnibus, aut eris contra Dæmonem rudis in omnibus. Quod cerè est præcavendum.

I. PUNCTUM.

ACCURATE inter alios rem gestam refert S. Marcus, qui videri debet & notari præcipue quomodo in hoc Dæmoniaco, nostræ & aliorum tentationes designatur,

C

L. 30. Mor.
4. & l. 3.
Pastor.
In praemio.

signantur, quas saepe non ita possumus superare sicut alias, propter ignorantiam diversitatis mali & remedij adhibendi. Neque enim, ut ait sanctus Gregorius. *cunctos par morum qualitas astringit. Sape namque alius officium qua alium profunt; quia medicamentum quod hunc morbum imminuit, alteri vires jungit: & panis qui vitam fortium roberat, parvulorum nocet.* Aptè ergo illud Sapientis tibi & aliis contra omne genus tentationis: *Eris eruditus in omnibus, aut eruditus in omnibus in omnibus in eruditus & rudis.* Quia, ut habet Ratio, si vel tantillū in illis fueris rudis in quibus tecū Adversarius ille congregatur, satis est ut dicaris esse rudis in omnibus contra illum nam eruditio hic & in eruditio vel ruditas tantum spectantur relativè ad congressum & certamen habendum cum Dæmone. Unde si in omni congressu sis rudis, profectò dici debes rudis in omnibus; quid enim prodest in aliis esse eruditum, cum hic tantum eruditionem quaeramus & spectemus, quæ in consiliū requiritur ut certos & vincas acerrimè phes? *Induite vos*, inquit Apostolus, *armaturam Dei ut possitis stare adversus insidias Diaboli:* Quasi diceret, armaturam idcirco induitè, ut congregiamini cum illo adversario, & idcirco illam quaerite quæ est apta congressui, nam hic est finis induendæ armaturæ? quod & statim repetit, ne cui fiat dubium; *Propterea*, inquit, *accepiste armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo.* Id est, in die qua vobis erit concertandum. Quam tuncunque Rex Saul & alij Israelitæ armati essent ad prælium, nullus tamen eorum sibi satis esse videbatur ad congregiendum cum Gygante illo qui eos provocabat ad singulare certamen: Neque ipsi Gyganti suæ profuit armatura, cum in ea frontis parte ubi à Davide percussus est, inermis esset. *Frustra jacitur vite arte oculos pennatorum*, inquit Sapientis, Id est, non sic capiuntur pennata cum volant: oportet alias capiendis illis artes. O si tantum industriz nostræ in spiritali negotio conferremus, quantum in cæteris aliis quam longè tutius nobis esset provitum! Sed animi postrema cura, cura est animæ.

Ephes. 6.

1. Reg. 17.

1. Reg. 7.

II. PUNCTUM.

SED nisi sis eruditus in omnibus eris in his rudis in quibus tecum Adversarius congregatur. Nam cum astutia & calliditate potius quam robore nobiscum agat, in id præcipue contendit & insidiat, ut qua parte quis infirmus est,

ineruditus & inermis, hæc ipsa indefessè illum petat, & obruat. Sic luculentè sanctus Ignatius in suis Exercitiis spiritualibus. *Solet*, inquit, *Adversarius imitari aliquem belli ducem;* Et quæ plura referuntur in prima parte, Fer. quarta, infra Hebdomadam quartam post Epiphaniam. Quod & S. Gregorius tusè prosequitur ad illa verba Job: *Abcondita est in terra pedica eius, & decipula ejus super sensum:* Expressius vero in Epistolis ubi hæc inter alia. *Quia non nunquam dum aliud attenditur, aliud non cavetur, oportet ut contra omnes hostis insidias quis quo debeat esse sollicitus, ne dum in uno vincit, superetur in altero.* Nam & terranus hostis qui munita loca cupit invadere, pugnandi arte sic utitur. *Latenter quidem ponit insidias & ad unius loci se expugnationem totus ostendit, ut dum ad defensionem loci illius ubi insiat periculum, invenitur, loca alia de quibus nulla est suspicio, capiuntur. Ea venit ut qui cognitis resistentia virtute repulses est, latens obtineat quod certando non potuit.*

Sic sanctus Hieronymus exponens locum illum Apostoli qui supra relatus est, *Insidias Diaboli*, quas ipse vocat veritatis; in eo maxime ponit, quod loca minimè munita objarvet, ut per ea irrepat ad arcè cordis & animæ. Sic S. Cyprianus: *Eam partem animæ quam infirmiorē conspicit, fraudulentus magis quam generosus inimicus aggreditur.* Sic denique S. Augustinus qui rectè observat Dæmonem esse vocatum hominem, ut est in parabula Zizaniorum, *Inimicus homo hoc fecit; & hominem vocatū esse Diabolum, unus ex vobis Diabolus est;* quia scilicet Dæmon hominem tentans humano se gerit modo: & à Dæmone homo tentatus Dæmoniacā pene induit feritate, O callidum & cautum hostem qui sic illudat homini! O incautum hominē qui se finat sic illudi!

III. PUNCTUM.

QUOD monet ergo Sapientis: *Eris eruditus in omnibus: aut eris contra Dæmonem rudis in omnibus;* Quia in quo deficiat, ille ibi totus te urgebit, & non magis tibi proderit eruditū, aut armatum fuisse in aliis, quam si omnino armatus aut eruditus non esses. Quid enim profunt arma, quid artes, quid scientia contra hunc hostem, si non his expugnatur armis? sicut enim non ferro nec manu cū illo concertatur, sic neq; armis quibuscunque spiritualibus nisi cuncta tibi ad sint, quibus undecunq; te impetat, sis paratus ad impetum retundendum. *Et possitis*, inquit Apostolus, *resistere in die malo, & in omnibus*

Regula 16. ad spiritum dignoscenti.

Job. 18. L. 14. Mor. c. 6. L. 4. Ep. 12. L. 5. Ep. 16.

In ep. ad Ephes. 6.

Serm. 41. Zep. In Ps. 139. In Ps. 39. Matth. 17. Ioan. 8.

Ephes. 6.

perfecti stare. Id est, ut cum nihil in vobis defuerit quo resistatis in certando. sic steteris semper victores ut numquam victi jaceatis. Nam et si etiam multoties viceris. si vel semel vincaris, hoc uno rues in interitum unde te numquam erues. Sic saepe se vinci patitur ut semel vincat. Sic saepe à certando desistit ut postea decertaturus oblitat acius. Cui nomina mille, mille nocendi artes, propter quas fidelis sponsa Domini describitur esse in Canticis; sicut turris David qua edificata est cum propugnaculis: mille clypei pendens ex ea, omnia armatura fortium.

Cant. 4.

Hinc apertè sanctus Basiliius ad hæc verba Deuteronomij decimo quinto secundū septuaginta Interpretes, Attende tibi ipse, MILES es? collabora Evangelio, milita bonā militiā contra spiritus nequitia, adversus vitiosas carnis affectiones, induitor omnem armaturam Dei, ut probe te ei. si quis graciosus Ducitus qui huic te militiā adlegit. Proinde ut nullū implerem vitæ istius negotiū & perperam curam. Athleta es? attende tibi ipse ne quam ex legibus athletico agoni præscriptam invadere transgressus: ut strenuus pugil, ipse habeto animam oculum nisi quam & variantem, sed attentum & perui-

gilum. Præmuni ac tuere passis manibus partes quarum plaga lethali sit. In adversariū, immo oculo intendo fixus. Per vicia istius circuli salu ut perseveres, hæc sancit sententia, nimirum animo ut sis non supino, aut concidant, sed arrecto: non dormituriens sed per vigili ac sobrio, qui quo multa cum vigilantia præsens sit, & norit sibi præfisse.

Hæc verò tibi particulatim. ubi & quando plus est ponendæ operæ modo essent applicanda, nam quod callidius emittit Dæmon, hoc est ne quod univèrsim dicitur, tibi ascribas, & ascriptum in manu habeas. Quo velut gladio vel clypeo, semper sis paratus, temperque dicas sive ad aggrediendum sive ad resistendum, Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.

Sic omni custodia servabū cor tuum: quia ex Prover. 4. ipso, vita procedit, ut monet Sapiens, & declaratur in prima parte. Fecit quarta infra Hebdomadam quartam post Epiphaniā, ubi quæ hie plura defunt, reperies. Vide & sanctum Augustinum ad hunc Psalmi versiculum; Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum.

S A B B A T O.

DIDRACHMA SOLVIT CHRISTVS DOMINVS.

Et cum venissent Capharnaum, accesserunt qui didrachma accipiebant, ad Petrum, & dixerunt ei: Magister vester non solvit didrachma? Ait; Etiam. Matth. 17.

DIDRACHMA seu Didrachmum erat genus monetæ, respondens septem solidis Gallicis, quod primò ex lege iustum fuit quorannis solvi à Judæis in usum tabernaculi. Deinde vero subacta Judæa, Romani tributum illud traxerunt in rem suam, atque eorum nomine Publicani à singulis exigebant.

Non erat certè Christus Dominus huic tributo subiectus, unde pergit Evangelista: Et cum intrasset in domum, prævenit eum Iesus, dicens: Quid tibi videtur Simon? Reges terræ à quibus accipiunt tributum vel censum? A filio suo, an ab alieno? Et ille dixit, ab alieno. Dixit illi Iesus: Ergo liberi sunt filij. Quasi diceret, ut interpretatur S. Augustinus: Filij Regum cum sua familia liberi sunt à Tributo pendēdo: quare magis

Ego qui Regū Regum naturalis sum filius, cum mea familia, immunitus ero & liber? Noluit tamen hac libertate uti, sed libens volens tributum solvit atque hanc inter alias Petro rationem protulit: Vt autem non scandalizemus eos, vade ad mare, & mitte hamum: & cum piscem qui primus ascenderit, tolle, & aperto ore eius, invenies statorem: illum sumens da eis pro me, & c.

Sic interea Dominus suis, supremam suam declarare voluit majestatem, & summam libertatem qua solutus erat & liber ab omni tributo; cum non tantum terræ ac hominum, sed etiam piscium & maris, cui nullus princeps dominari potest, dominium se habere ostendit, quando à mari, & ex ore piscis petendum jubet illud tributum cui se solvendo libens subicit.

Ex quibus sic breviter expositis, tres erui possunt Veritates Practicæ ad triplicem perfectionis viam spectantes, & ita planè ut longiori discussu non sit opus ad eas fusius explanandas.

Prima dehortatur à peccato, peccantes liberius sub spe facilis obtinendæ veniæ, quibus hæc opponi debet Veritas:

Quod Exactores à Christo semel, hoc semper ab illo exigunt qui sub spe veniæ peccant liberius.

RATIO EST, Quia quod Exactores à Christo semel petierunt hoc videlicet fuit quod explicatum est, ut quod non debebat persolveret, atque ita cum esset liber, & Dominus, seipsum tamen servum & subditum faceret. Nonne hanc unam ab illis accepit Christus injuriam?

Sed hoc ipsum semper seu quoties peccant, qui sub spe veniæ peccant liberius, hoc ipsum à Christo exigunt, nempe ut quod ipsis non debet, pretium solvat quo peccatum dissolvatur. Cum enim peccando sperant veniam, non aliter sperant quam illo quo datur modo: non est autem aliud dandæ veniæ modus, quam soluto per Christum peccati pretio; quod enim semel fundendo sanguinem, pretium Christus solvit ad quælibet dissolvenda peccata hoc ipsum tã particulatim applicandum est cuilibet peccatori convertendo, ut nisi particulatim applicetur, numquam convertatur, quia nulla datur alioquin gratia sine qua certum est nullam fore conversionem.

Hebr. 6.

Atque hinc quod ait Apostolus de peccatoribus, quod rursus sibi ipsi crucifigant Christum, multi sic interpretantur, quasi diceret, hoc agere peccatorem ut Christus iterum crucifigatur; Nam hoc agit peccando quod sibi vult & quod sperat remitti; non autem potest remitti nisi: ut sicut quodammodo crucifigatur Christus, id est, nisi hoc ipsum particulatim applicetur pretium, quod semel quidem fudit in cruce, sed quod valorem non habet nisi dum applicatur; Quæ de re alibi fusius.

Tam verò quod hic præcipue perspici debet, non magis tenetur Christus hoc pretium applicare peccatori, quam tributum solvere quod petebatur; non minus liber est ab illo peccati persolvendo sive applicando pretio, quam liber et à tributo solvendo. Quot enim sunt peccatores quibus non ea datur gratia, quæ tibi oblata est ut convertaris? Quid porro in te est cur tibi hæc Christus gratiâ deberet potius quam alijs,

cum nulli profus illam debeat, & absolute dicat, Miserebor carnis inferior, & misericordiam præstabo cuius misereber?

Ex. 35. Rom. 9.

Et tamen, ô infanda præsumptio, tu hoc tamen peccator à Christo exigis, dum ab illo tam certus expectas gratiam, ut propterea liberius pecces, quasi hoc debito teneretur, quasi tuo jure id ab illo repeteres, quasi non esset gratia: nã si debita esset, non esset gratia. Nonne hoc est ab illo quoties peccas exigere, quod semel tantum Exactores petierunt, ut quod non debet solvat? At nonne hoc est satis impium ut inde pudeas, & à peccato deterrearis: nam vix est ullum peccatum, in quo hanc tacitè non tibi promittas veniam, cum si scires non condonandum peccatum, non ita facile peccato consentiret.

Rom. 15.

15. Gal. 5.

O quam verè dictum à Domino; *Servire me fecisti in peccatis tuis* Primò quidem cū peccasti, subjiciendo libidinitæ Gratiam, legem, voluntatem & quidquid Christi est; tum deinde verò eum peccando tibi quodam tuo jure hanc eius vendicæ gratiam, quam hoc ipso vel præsertim offendis & repellis, quò tibi eam vendicæ. Sic proinde sapienter Ecclesiasticus; *Ne dixeris, peccavi, & quid mihi accidit trisite? Altissimus enim est patris redditor. De propitiato peccato noli esse sine metu, neque adducas peccatum super peccatum. Et ne dicas, Misericordia Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur, misericordia enim eius ira ab illo cito proximant.*

15. 43.

Ecclesi. 31.

Vide in r. p. Die 12. Januarij. Et Fer. 3. Hebdom. 4. post Epiph.

SECUNDA Veritas, ad diminuendas quantumlibet leves offensas, & bonum etiam non imperatum libenter faciendum.

Qua una re potissimum à majori divino cultu avocatur: eadem potius ad eum advocandi esse mus.

RATIO EST, Quia libertate potissimum à majori Dei cultu avocatur: sive quia id nobis est liberum libertate Physica, quæ opponitur necessitati; sive quia non cogimur auctoritate superiori; sive quia nobis idlicitum fingimus quod ita placet. *Vi lamen habentes malitia libertatem*: sive quia non ex præcepto sed consilio tantum virtus exercenda offertur. *Non enim servituti subjectus est in hujusmodi.*

1. Petr. 2.

1. Cor. 7.

Sed hæc ipsa libertas est, cuius recto usu ad majorem Dei cultum potius avocandi esse mus. Primò quidem, quod liberi sumus naturaliter, singulare donum Dei est, quo supra cæteros ani-

animantes ad imaginem Dei creati sumus, ut quemadmodum Deus in externis, sic in nostris humanis operibus liberè nos exerceamus ad vitam promerendam æternam. Quid est autem indignius quàm dono Dei abuti, vel ad illius offensam vel ad illius obsequium detruncandum?

sunt libertati, bonos efficias, & qua una re potissimum à Dei cultu avocaris, eadem potius ad Eum advoceris. *Deus ultionum Dominus: Deus ultionum liberè egit.* Lege, & expavesce, pervolvendo ea quæ in illo sequuntur Psalmo.

Matth. 20. An oculus tuus nequam est, quia ille bonus est? Nonne poterat nos equè cogere ac reliquas creaturas? Filios enutri vi, & exalta vi: ipsi autem spreverunt me! Vos in libertatem vocati estis, tantum ne libertatem in occasionem detu, carnis.

TERTIA Veritas pro vita unitiva, in qua tantò magis Deo nos unimus, quantò nos illi magis subijcimus.

Tantum abest quod qui sunt verè liberi non se subijciant, ut non sint aliter verè liberi nisi se subijciant.

Secundò, cum longè plura Deo debeamus quam possimus reddere, neque aliud quo justius exculemur in paucis nostris meritis habeamus, quàm quod plura non possimus: qua tandem fronte tu audebis ea negare quæ libere potes? aut qua ratione te excusabis si non plura reddis, cum illa non reddas quæ possis? Certè aut oportet fiste cum Deo agere, dicendo se non plura posse nec se orando etiam posse impetrare: aut id omne agendum est quod rationabili poteris libertate. Si potes fieri liber, magis utere. Videnda sunt quæ his dicuntur conformia, in 3 parte, Feria 2. inia Hebdom. primam, post Octavam Pentecostes.

Ratio est, quod non sint verè liberi nisi sibi dominantur, sed non sibi verè dominantur nisi se subijciant. Ergo nec verè liberi nisi subijciant.

Vide Sabbato Sancto seu majoris Hebdomadæ, ubi ratio declaratur fufius, quibus adde hanc præclaram D. Hieronymi sententiam: *Nihil est imperiosius Charitate. Nos si verè Christum diligimus, se ipsos nos redemptos sanguine recordamur, nihil magis velle, nihil omnino debemus agere quàm quod illum velle cognoscimus.* Sic & apte S. Augustinus: *Libera servitus est apud Dominum, libera servitus ubi non necessitas, sed Charitas servit.* Vos inquit in libertatem vocati estis fratres, tantum ne libertatem in occasionem carnis detu, sed per Charitatem spiritus servite invicem. Servum se Charitas faciat, quia liberum te Veritas facit. Si manserit inquit in verbo meo, verè discipuli mei estis. & cognoscetis Veritatem, & Veritas liberabit vos. Simul es & servus & liber: servus quia factus es, liber quia amaris à Deo à quo factus es. Itho etiam inde liber quia amas eum à quo factus es. Noli servire eum in murmure, non enim id agunt murmura tua ut non servias, sed ut malus servus servias. Servus es Domini, liberus es Domini, non te sic quæras manumitti, ut recedas de domo Manumissoris tui.

Tertiò, cum tam benigne & liberaliter nobiscum agat Deus, ut nos non puniat prout liberè posset, & nos etiam innumeris immeritis cumulet bonis, longè plus quam ex ordinaria solet providentia: quo tandem modo tantam recolere par est Bonitatem, nisi quod liberè possis malum non committas, & quod liberè possis bonum non omittas? *Noli malum, & diligite bonum.*

Adde & illud, quod si meritiò timere debes ne si Deus sua usus libertate tibi aliquas denegat gratias, quibus, privatus in peccatum incidas, & in mortem illam peccatorum pessimam: quid tandem opportunioris remedii possit excogitari, quàm si nihil tibi assumes quod liberè possis Deo dare, sicque Apostoli consilio sapias, videndo quomodo caute ambules, non quasi inspiens, sed ut Sapiens, redimendo tempus, quoniam dies mali sunt, dies illi videlicet qui aliter effluunt: quam in Dei cultu, dies illi qui nos longioris vitæ mora decipiunt, qui nos præteritæ libertatis usura faciant, qui nobis id licere quod licitum volumus, annuntiant. O verè dies malos nisi prout subiecti

